तन्मामिति अद्यैवप्राणत्यागंकरिष्यामीत्यर्थः ॥ २१ ॥ वितन्वतःविरचयतः ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ अदृत्तेतिच्छेदः ॥ २६ ॥ २७ ॥ शल्यश्चमत्रीतिपूर्वेणान्वयः ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ब्रुव

तन्मामद्यैवपश्यंतुपांडवाःसंशितव्रताः॥ विदृतंब्रह्मलोकस्यदीर्घमध्वानमास्थितं॥२१॥ वैशंपायनउवाच तस्यलालप्यमानस्यबहुशोकंवितन्वतः॥ शोकापहंनरेंद्रस्यसंजयोवाक्यमब्रवीत्॥ २२॥शोकंराजन्व्यपनुदश्रुतास्तेवेदनिश्चयाः॥शास्त्रागमाश्चविविधावृद्धेभ्योनृपसत्तम ॥ २३ ॥ स्तंजयेपुत्रशोकार्तेयदूचुर्मुनयःपुरा॥ यथायौवनजंदर्पमास्थितेतेसुतेनृप॥ २४॥नत्वयासुहृदांवाक्यंब्रुवतामवधारितं॥ स्वार्थश्चनकृतःकश्चिल्लुब्धेनफलगृद्धिना॥ २५॥ असिनैवैकधारेणस्वबुद्ध्यातुविचेष्टितं॥ प्रायशोऽवृत्तसंपन्नाःसततंपर्युपासिताः॥ २६॥ यस्यदुःशासनोमंत्रीराधेयश्चदुरात्मवान् ॥ शकुनिश्चैवदुष्टात्माचित्रसेनश्चदुर्मतिः ॥ २७ ॥शल्यश्चयेनवैसर्वंशल्यभूतंकृतंजगत्॥ कुरुवृद्धस्यभीष्मस्यगांधार्याविदुरस्यच॥२८॥ द्रोणस्यचमहाराजकृपस्यचशरद्वतः॥ कृष्णस्यचमहाबाहोनारदस्यचधमतः ॥ २९॥ ऋषीणांचतथान्येषांव्यासस्यामिततेजसः॥ नकृतंतेनवचनंतवपुत्रेणभारत॥ नधर्मःसकृतःकश्चिन्नित्यंयुद्धमभीप्सता॥ ३०॥ अल्पबुद्धिरहंकारीनित्यंयुद्धमितिब्रुवन्॥ क्रूरोदुर्मर्षणोनित्यमसंतुष्टश्चवीर्यवान् ॥ ३१ ॥ श्रुतवानसिमेधावीसत्यवांश्चैवनित्यदा ॥ नमुह्यंतीदृशाःसंतोबुद्धिमंतोभवादृशाः॥ ३२॥ नधर्मःसत्कृतःकश्चित्तवपुत्रेणमारिष॥ क्षपिताःक्षत्रियाःसर्वेशत्रूणांवर्धितंयशः॥३३॥मध्यस्थोहित्वमप्यासीर्नक्षमंकिंचिदुक्तवान्॥ दुर्धरेणत्वयाभारस्तुलयानसमंधृतः॥ ३४॥ आदावेवमनुष्येणवर्तितव्यंयथाक्षमं ॥ यथानातीतमर्थंवैपश्चात्तापेनयुज्यते॥ ३५॥ पुत्रगृद्ध्यात्वयाराजन्प्रियंतस्यचिकीर्षितं॥पश्चात्तापमिमंप्राप्तोनत्वंशोचितुमर्हसि॥३६॥मधुयःकेवलंदृष्ट्वाप्रपातंनानुपश्यति॥ सभ्रष्टोमधुलोभेनशोचत्येवंयथाभवान्॥ ३७॥ अर्थान्नशोचन्प्राप्नोतिनशोचन्विंदतेफलं॥ नशोचन्श्रियमाप्नोतिनशोचन्विंदतेपरं॥ ३८ ॥ स्वयमुत्पादयित्वाग्निंवस्त्रेणपरिवेष्टयन्॥ दह्यमानोमनस्तापंभजतेनसपंडितः॥ ३९॥ त्वयैवससुतेनायंवाक्यवायुसमीरितः॥ लोभाज्येनचसंसिक्तोज्वलितःपार्थपावकः॥४०॥तस्मिन्समिद्धेपतिताःशलभाइवतेसुताः॥ तान्वैशराग्निनिर्दग्धान्नत्वंशोचितुमर्हसि॥ ४१ ॥ यच्चाश्रुपातात्कलिलंवदनंवहसेनृप॥अशास्त्रदृष्टमेतद्धिनप्रशंसंतिपंडिताः॥ ४२॥ विस्फुलिंगाइवत्यंतान्दहंतिकिलमानवान्॥ जहीहिमन्युंबुद्ध्यावैधारयात्मानमात्मना॥ ४३॥ नृदुर्योधनआसीदितिशेषः ॥३१॥ ३२॥३३॥३४॥३५॥३६॥ प्रपातंपर्वतायाद्भ्रंशं ॥ ३७॥ परंमोक्षं ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ दहंतिशोकाइत्यर्थात् मन्युंदैन्यं मन्युर्दैन्येक्रतौक्रुधिइत्यमरः आत्मानंचित्तंआत्मनाधैर्येणधारय प्राणान्मात्याक्षीरित्यर्थः ॥ ४३ ॥

Digitized by Google